

Burgemeester & wethouders

Datum 5 juni 2024

Onderwerp

Uitvoeringsagenda Gezond en Actief Leven Akkoord 2024 2025

Wij willen

ons inspannen om vanuit een gelijkgericht beleid bij te dragen aan meer gezonde jaren voor de inwoners van gemeente Hogeveen, te werken aan het verkleinen van gezondheidsverschillen en hierdoor bij te dragen aan een houdbaar zorglandschap in Drenthe.

Wij besluiten

1. Het uitvoeringsplan Gezond en Actief leven 2024/2025 en de bijbehorende begroting vast te stellen.
2. De gemeenteraad te informeren over de GALA ontwikkeling via de bijgevoegde informerende brief.

Want

- 1.1 *Het uitvoeringsplan past bij het vastgestelde programmaplan GALA 2023-2026.*
Op 26 september 2023 heeft uw college het programmaplan GALA Hogeveen 2023-2026 vastgesteld. Dit uitvoeringsplan is de concrete uitwerking voor 2024 en 2025 van het vastgestelde programmaplan.
- 1.2 *Het GALA programma geeft invulling aan de gestelde doelstellingen en resultaten die het ministerie van VWS heeft gesteld aan de brede GALA SPUK.*
In 2023 hebben gemeenten in Nederland de mogelijkheid gekregen de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven aan te vragen. Een financiële bijdrage om invulling te geven aan het Gezond en Actief Leven Akkoord. Dit akkoord hangt nauw samen met het Integraal Zorgakkoord.
Door een (nog) stevigere inzet op preventie en de juiste zorg op de juiste plek werken we als gemeente samen met het zorglandschap om zorg richting toekomst beschikbaar te houden voor onze inwoners. Het programmaplan GALA Hogeveen en in het verlengstuk het uitvoeringsplan voldoen aan de afspraken die zijn gemaakt in de landelijke IZA en GALA akkoorden.
- 1.3 *Het uitvoeringsplan sluit aan bij de ontwikkelingen binnen bestaande beleidsterreinen.*
Het programmaplan, maar ook het uitvoeringsplan, is ontwikkeld in samenhang met de bestaande ontwikkelingen in Hogeveen en gaat uit van versnelling of verbreding. Voor de opgave rond een rookvrije omgeving sluit het uitvoeringsplan bijvoorbeeld aan bij het preventieplan alcohol en drugs.
- 1.4 *Het plan is ontwikkeld in samenspraak met interne en externe collega's van partnerorganisaties.*
Het programma geeft richting aan bestaande ontwikkelingen. Per opgave is er een opgaveleider met daarbij een opgaveteam. Hierin zijn zowel interne als externe collega's vertegenwoordigd. Daarnaast heeft de regiegroep Wonen, Welzijn en Zorg (met daarin

vertegenwoordigers vanuit het Hoogeveens Zorglandschap) een positief advies gegeven over het uitvoeringsplan.

Maar

- 1.1 *Het uitvoeringsplan is een plan voor twee jaren en niet, zoals gebruikelijk, voor 1 jaar.*
Het Gezonde en Actief Leven Akkoord loopt van 2023 tot en met 2026. In 2023 konden we als gemeenten de SPUK aanvragen en een integraal plan ontwikkelen. In november 2023 werd duidelijk dat de plannen waren goedgekeurd en kon de interne organisatie zich voorbereiden op het uitvoeren van het plan. Dit is de reden dat het uitvoeringsplan 2024 in juni 2024 wordt aangeboden aan het college ter besluitvorming. Vanwege deze vertraging is het voorstel om deze uitvoeringsagenda ook voor 2025 te hanteren. Daarmee kunnen we de komende periode tempo maken met de uitvoering en na de zomer van 2025 evalueren en aan de slag met een uitvoeringsplan 2026.
- 1.2 *Een aantal nieuwe interventies zijn structurele taken, waarbij er een tijdelijke financiering tegenover staat.*
Vanuit de SPUK GALA wordt onder andere gemeenten verplicht om in te zetten op een vijftal preventieketens. Een verbinding tussen het sociaal en het medisch domein, om vraagstukken die niet medisch zijn (of voorkomen kunnen worden) niet bij de medische zorg terecht te laten komen.
Een voorbeeld hiervan is Welzijn op Recept, waarbij we als gemeenten als opdracht richting SWW bij elke huisartsenpraktijk een welzijnscoach stationeren. Het is op dit moment nog onduidelijk of de welzijnscoach, wat betreft financiering, na 2026 kan blijven bestaan. Over financiering na 2026 is nog geen duidelijkheid. Vanuit de regionale samenwerking met gemeenten (VDG) is hier aandacht voor en vinden er gesprekken plaats met de zorgverzekeraar en het ministerie van VWS over deze onwenselijke situatie.

Achtergrond

Aanleiding Integraal Zorgakkoord en Gezond en Actief Leven Akkoord

Door onder andere de demografische ontwikkeling loopt de gezondheidszorg in Nederland vast. Zonder interventies komt de toegankelijkheid en bereikbaarheid verder onder druk te staan. Vanuit het Rijk is daarom het initiatief genomen om te komen tot een Integraal Zorgakkoord. Vanuit het IZA werken alle zorgpartijen samen aan de uitdagingen in de zorg. Het IZA zet in op een beweging van zorg naar gezondheid en op een steviger samenwerking tussen voorliggend veld/sociaal domein, 1^e en 2^e lijns zorg. Het IZA wordt regionaal uitgevoerd. In Drenthe is deze samenwerking vormgegeven binnen Gezonde Marke (www.gezondemarke.nl). Als gemeente zijn we partner van Gezonde Marke.

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is direct verbonden met het IZA. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een akkoord tussen Rijk, zorgverzekeraar, gemeenten en GGD. In het akkoord is afgesproken hoe preventief gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd door binnen de gemeentelijke beleidsterreinen gezondheid een prominentere plek te geven. Het GALA bevat, niet vrijblijvende afspraken, voor gemeenten.

Voor de uitvoering van de afspraken uit het GALA worden diverse subsidies beschikbaar gesteld aan gemeenten. Dit wordt via een brede SPUK regeling¹ vormgegeven. Het gaat om financiële bijdragen voor bijvoorbeeld combinatiefunctionarissen, sportakkoord, valpreventie, kansrijke start en welzijn op recept.

De plek waar je woont en opgroeit beïnvloed je gezondheid, nu en later. Met het GALA en Gezonde Marke leveren we bijdragen aan meer gezonde levensjaren voor onze inwoners en verkleinen we gezondheidsverschillen. Vanuit het GALA zetten we - vanuit het begrip positieve gezondheid - in op een integrale aanpak rond gezondheid. We bevorderen met de GALA aanpak een actieve leefstijl bij

---

¹ SPUK = Specifieke Uitkering (doelsubsidie vanuit het Rijk)

onze inwoners door bijvoorbeeld sporten en bewegen te faciliteren en te stimuleren of deelname aan cultuur te bevorderen. Ook ontmoeting en actieve deelname aan de samenleving zijn belangrijk voor een zinvol leven. We weten dat een belangrijke component bij gedragsverandering is dat de je omgeving bijdraagt aan het gewenste gedrag en je daartoe uitnodigt. Daarom is er in het GALA-plan een directe verbinding gelegd met ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Uit onderzoek is gebleken dat een groene leefomgeving uitnodigt tot bewegen en ontspannen en daarbij bijdraagt aan onze opgaven op het gebied van mentale gezondheid en gezond gewicht.

Kortom, een integraal plan dat inzet op fysieke en sociale omgeving met een positieve invloed op de gezondheid van inwoners. Vanuit het GALA-programmaplan doen we dat via zes opgaven die zijn gebaseerd en geprioriteerd aan de hand van de gezondheidsopgave² voor Hoogeveen.

De geformuleerde opgaven zijn:

- Meer kinderen hebben een kansrijke start
- Inwoners ervaren een betere mentale gezondheid
- Meer inwoners hebben een gezond gewicht
- Meer inwoners hebben een rookvrije omgeving
- Meer vitale ouderen die minder kwetsbaar zijn
- Samenwerking met inwoners

Dit is waar we ons, vanuit het GALA programma, de komende jaren op focussen en wat in lijn ligt met bijvoorbeeld de keuzes die zijn gemaakt in het gezondheidsbeleid, de herijking sociaal domein, de woonzorgvisie, het sport en cultuurbeleid en de invulling van het sport en preventie akkoord.

Uitvoeringsplan 2024 - 2025

Elk jaar stellen we met onze samenwerkingspartners een uitvoeringsplan op. In het uitvoeringsplan GALA 2024/2025 staat welke resultaten we willen bereiken. Zo zal welzijn op recept in alle huisartsenpraktijken in Hoogeveen beschikbaar zijn, wat de samenwerking tussen welzijnswerk en huisartsen versterkt. De samenwerking rond de geboortezorg wordt versterkt vanuit de opgave Kansrijke start. De GALA opgaven gezond gewicht en mentale gezondheid staan centraal bij de samenwerking met de basisscholen en het voortgezet onderwijs vanuit het programma Jong Hoogeveen. De meedoenpas vanuit het armoedebeleid zorgt ervoor dat financiën niet de reden zijn dat inwoners niet kunnen meedoen aan bijvoorbeeld sport of cultuuractiviteiten. En we verwachten dat er minder senioren op de spoedeisende hulp belanden naar aanleiding van een val door het aanbieden van valpreventie. Sport- en cultuurfunctionarissen onderzoeken of er meer aanbod voor senioren kan komen bij sport- en cultuurverenigingen. Deze voorbeelden uit het uitvoeringsplan illustreren onze aanpak. Het volledige uitvoeringsplan vindt u in de bijlage.

De financiële gevolgen zijn

De begroting 2024/2025 past binnen de beschikbare middelen voor het GALA 2024 / 2025

De beschikbare middelen zijn;

GALA SPUK 2024	€ 1.144.446
GALA SPUK 2024 (20% uit 2023)	€ 148.672
Bestemmingsreserve 2023	€ 60.000
IZA SPUK-regio	€ 100.000
Totaal	€ 1.453.118

GALA SPUK 2025

GALA SPUK 2024	€ 1.144.446
IZA SPUK-regio	€ 100.000
Totaal	€ 1.244.446

---

² De GGD heeft als basis voor het programmaplan GALA de gezondheid van Hoogeveen geschetst in een factsheet. Bijlage B programmaplan GALA Hoogeveen 2023-2026.

Alternatieven

1.1 *Het uitvoeringsplan GALA 2024 niet vaststellen.*

Met een niet vastgesteld plan kunnen we geen uitvoering geven aan de ambities zoals omschreven in het programmaplan en zullen we de beschikbare gelden moeten terugbetalen aan het Rijk.

Communicatie

Vanuit het Gezond en Actief Leven Programma wordt in 2024 een communicatiestrategie en plan ontwikkeld.

De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de ontwikkeling via de informerende brief.

De adviesraad sociaal domein ontvangt het uitvoeringsplan ter kennisgeving.

Bijlagen

1. Uitvoeringsplan Gezond en Actief Leven Hoogeveen 2024
2. Begroting uitvoeringsplan Gezond en Actief Leven 2024 - 2026
3. Programmaplan Gezond en Actief Leven Programma Hoogeveen
4. Brief gemeenteraad GALA 2024